

Alamannici, Annales Bertiniani, Annales Fuldenses, Annales Iuvavenses maximi, Annales Sangallenses maiores, Annales Admuntenses, Annales s. Rudberti Salisburgenses, Chronicon Suevicum universale, Herimanni Augiensis Chronicon, Annalista Saxo, Auctarium Garstense).

Dok ovaj vrijedan posao pripajanja građe i ponovnog izdavanja davno rasprodanog sveska, čime je učinjen tek sitan korak u ponovnom popularizira-

nju vrijednoga djela MMFH, svakako treba pohvaliti, možemo samo, skupa s priređivačima novog I. sveska, izraziti nadu da će svesci MMFH uskoro izaći dopunjeni i prošireni brojnom novom građom te posuvremenjeni s obzirom na nove znanstvene spoznaje, relevantnu bibliografiju i izdanja tekstova. Potreba za tim osjeća se već jako dugo.

JOZO VELA

BIBINJSKO GLAGOLJSKO TROKNJIŽJE

Velezaslužni i nezaboravni glagoljaš don Vlade Cvitanović prvi je počeo popisivati glagoljske kodekse Zadarske nadbiskupije. Njegov je prvi popis objavljen 1949. godine u *Starinama* Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. To su u prvom redu matične knjige (krštenih, vjenčanih, umrlih, krizmanih, pričešćenih), pa *libri od broja duš, libri godova*, madrikule, razni kvaterani, *libri legatov*, blagajnički dnevници, knjige misnih intencija itd. Don Vladi su se pridružili glagoljaši: don Rube Filipi, don Ante Strgačić, don Petar Vlasanović, a nešto kasnije dr. Blaž Jurišić.

Nakon duge stanke njihov je rad nastavio (vjerojatno i dovršio) don Pavao Kero, ravnatelj Stalne izložbe crkvene umjetnosti u Zadru. On je pronašao i obradio 86 nepoznatih kodeksa. Shvativši vrijednost glagoljskih spomenika spojio je sve postojeće popise raznih autora, dodao popis novopronađenih kodeksa, pridodao one Štefanićeve i

Grbinove, i tako priredio popis od 430 bibliografskih jedinica. Ta knjiga, kako znamo, ima naslov *Popis glagoljskih kodeksa Zadarske nadbiskupije*, a objavljena je u nakladi Stalne izložbe crkvene umjetnosti u Zadru 2008. godine. Na kraju se knjige nalazi dodatak pod naslovom *Glagoljski kodeksi u samostanu sv. Pavla na Školjiću kod Preka*, koji ima 22 bibliografske jedinice. Sastavio ga je o. Božo Sučić. Pridodamo li taj rad Kerovu popisu, onda je ukupan broj glagoljskih spomenika 452 jedinice, što je veoma značajna zbirka.

Stalna izložba crkvene umjetnosti pošla je i dalje u razmišljanjima o vrijednosti glagoljskih spomenika, pa je odlučila objaviti najvrjednije kodekse u faksimilnom izdanju, kako bi postali pristupačniji znanstvenoj i kulturnoj javnosti. Pokrenula je niz pod naslovom *Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertinae*. Počelo se s matičnim knjigama, jer su one posebno zanimljive za

razne kategorije znanstvenika.

Godine 2010. objavljene su tri glagoljske matične knjige: *Glagoljska matica umrlih* župe sv. Roka u Bibinjama, 1713. – 1825., prir. Pavao Kero, Zadar, Stalna izložba crkvene umjetnosti, 2010., str. XXII, 109, 144 (Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertinae, I); *Glagoljska matica vjenčanih* župe sv. Roka u Bibinjama, 1714. – 1825., prir. Pavao Kero, Zadar, Stalna izložba crkvene umjetnosti, 2010., str. XXXIX, 48, 76 (Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertinae, II); *Glagoljska matica krštenih* župe sv. Roka u Bibinjama, 1713. – 1825., prir. Pavao Kero, Zadar, Stalna izložba crkvene umjetnosti, 2010., str. XLII, 178, 220 (Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertinae, III). Riječ je o bibinjskim maticama krštenih, vjenčanih i umrlih. One nisu najstarije matice u Zadarskoj nadbiskupiji, ali se počelo s njima iz praktičnih razloga. Naime, te su

se matice već koristile za pisanje knjige Ive Šindije, *Bibinjski korijeni* (Zadar, Matica hrvatska, 2003.), koja je rađena baš na temelju matica, a Pavao Kero surađivao je u pisanju Šindijine knjige.

Svaki svezak ima ove dijelove: dvije rasprave o matičnoj knjizi i opis matice, faksimil matice i transliterirani tekst, te razna kazala. Mislim da je najvrjedniji dio svakoga sveska faksimil matice i njegova transliteracija, jer na taj način matična knjiga postaje pristupačnija onomastičnom, sociološkom, paleografskom i demografskom istraživanju. Dakako, knjige će biti posebno korisne proučavateljima glagoljice. Sve je knjige recenzirala akad. Anica Nazor.

Nakladniku i članovima njegove uprave, koji su na visini svoga kulturnoga i znanstvenog poziva, želimo ustrajnost i uspjeh u daljnjem radu na tom značajnom vjersko-kulturnom projektu.

PAVAO GALIĆ

DIGITALIZIRANI VRBNIČKI MISALI I BREVIJARI

Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije u Vrbniku čuva bogatu zbirku glagoljske rukopisne građe: knjige i arhivalije. Posebno se ističu bogato iluminirani glagoljski misali: *Prvi vrbnički misal* koji je 1456. godine u Senju završio pisati Tomas, arhiđakon senjski i *Drugi vrbnički misal* koji je 1462. godine nastao u Vrbniku, a oslikan (iluminiran) je prema uzorima iz kodeksa ferarske škole. Tu su i *Prvi*, *Drugi*, *Treći* te *Četvrti vrbnički brevijar*, nastali u razdoblju

od kraja XIV. do kraja XV. stoljeća, a najvjerojatnije je riječ o radovima domaćih pisara. U svojoj knjižnici Župni ured čuva i bogatu zbirku tiskanih glagoljskih liturgijskih knjiga: protestantsko izdanje prijevoda Svetoga Pisma (Tübingen, 1562. godine), velik broj Propagandinih izdanja (liturgijskih knjiga i priručnika) – od misala iz 1631. godine do zadnjega izdanja glagoljskoga misala iz 1905. godine s osobnom posvetom Dragutina Parčića. Navedena